

A Hadtáp Kiképző Központ a gyakorlati képzés szolgálatában

Kabai Frigyes alezredes

A korszerű oktatás elméletét és gyakorlatát világszerte mélyrehatóan vizsgálják, így az MNK természetesen a Magyar Néphadsereg oktatási intézményein belül is. A korszerű oktató-nevelő tevékenység, a hatékonyabb módszerek kidolgozása, az élet igényeit kielégítő eredményesebb képzés érdekében a szakemberré képzés területén megkülönböztetett figyelmet fordítunk – a sajátos és funkcionális feladatokat alapul véve – a gyakorlati életre való nevelés kiemelt fontosságára.

Hangsúlyozottan így van ez intézetünknel, ahol fő feladat a hivatásos hadtáp tiszthelyettesek képzése. Ismeretes, hogy ezen állománykategória napi szakmai feladatait elsősorban és alapvetően a gyakorlati munka szférájában oldja meg. Az emeltszintű hivatásos hadtáp tiszthelyettes képzés követelményei törvényszerűen meghatározták számunkra, hogy tanintézetünk a tiszthelyettes jelöltek részére olyan elméleti és gyakorlati ismereteket adjon, hogy a csapatokhoz kikerülve rövid idő alatt képesek legyenek alkalmazkodni a szolgálati körülményekhez, beilleszkedni a csapatéletbe.

A csapatszolgálat a következő szakmai követelményeket igényli a hadtáp tiszthelyettesektől:

– legyenek felkészülve a gondjaikra bízott hadtáp technikai eszközök megbízható üzemeltetésére, kezelésére, a meghibásodások felismerésére, a karbantartási és kisjavítási feladatok végrehajtására;

– a megszerzett szak- és gyakorlati ismereteik párosuljanak olyan kiképző módszertani jártassággal, amelyek birtokában képesek ezen technikai eszközök ismeretét oktatni beosztottaik részére;

Elemelve a képzés addigi tapasztalatait, figyelembevéve a csapatok elvárásait, 1978-tól fokozott gondot fordítottunk hallgatóink gyakorlati képzésére.

Tekintettel arra, hogy intézetünk hallgatóinak többsége szakmunkás képesítéssel is rendelkezik, úgy kellett kialakítanunk képzésük koncepcióját, hogy eredményesebben sajátíthassák el a gyakorlati ismereteket.

A hivatásos tiszthelyettes képzés komplex követelményrendszeréből kiemelve a gyakorlatias felkészítésre vonatkozó elvárásokat, csapatépítkezés keretében egy olyan objektum létrehozására került sor, amely alkalmas a különféle ellátási tagozatok (zászlóalj, ezred) anyagi készleteinek együttes, egy helyen való táro-

lására, a szaktechnikai eszközök gyakorlatban történő megismertetésére, üzemeltetésének, kezelésének gyakorlására, a karbantartás, hibaelhárítási feladatok elvégzésére, a rakodásgépesítés eszközeinek megismertetésére, azok működés közbeni bemutatására és gyakorlati működtetésére, a csomagolás, az egység-rakományok, rakományok képzése egyszerű formáinak oktatására. Ez az objektum lehetőséget biztosít az ideális rakodási feltételek bemutatására, ezen keresztül annak gyakorlati oktatására, és a raktárakban végzett mindennemű szakfeladatok gyakoroltatására.

A konkrét szakmai feladatok gyakorlati elsajátításán túl lehetőség van a munka- és balesetvédelmi oktatásra, tűzvédelmi feladatok végrehajtásának gyakorlására, a munkahelyi fegyelem-, és a felelősségérzet kifejlesztésére az egyes munkaterületeken.

Ezen objektum az egyéni gyakoroltatás mellett megfelelő feltételeket biztosít a komplex jellegű szakharcászati alaki foglalkozások levezetésére is, mint például a zászlóalj ellátó szakasz funkcionális rajai és az ezred ellátó század egyes raktárrészelei a különféle málházási feladatainak végrehajtása, stb.

A hadtáp technikai szakgyakorlók és tároló objektum főbb jellemzői:

Alapterülete mintegy 655 m². A zárható helyiségekben és a fedett tárolóban 6 foglalkozási hely van berendezve, ennél fogva a foglalkozások az időjárástól és napszaktól függetlenül, bármikor megtarthatók. (Lásd 1. sz. melléklet).

1. foglalkozási hely:

A hadtáp technikai raj műhelye, mely tanműhelyként szerepel a hallgatók kiképzésében, ugyanakkor felszerelésével a gyakorló és tároló objektumban elhelyezett technikai eszközök karbantartása is elvégezhető.

Felszereléséhez tartozik esztergagép, asztali fúrógép, asztali köszörűgép, valamint munkapadok satúval, egyengető lap, lemezvágó olló és a hozzájuk tartozó egyéb kéziszerszámok.

A fenti berendezések segítségével a foglalkozások keretében a hallgatók megismerkednek a lakatos és karbantartó munkával, elsajátítják a szakma néhány olyan alapvető fogását, melyek a hadtáp technika karbantartása során felmerülhetnek. Ezáltal a végzett hallgatóink képesek lesznek a karbantartó munka elvégzésére, illetve annak irányítására.

2. foglalkozási hely:

A közlekedési szolgálat gyakorló helye, amely az egység-rakományképző eszközöket (pántológépek, raklapok, konténerek), kézi hidraulikus emelőt, bordás- és gumihevederes szállítószalagot, elektromos, illetve diesel emelővillás és platós targoncákat foglal magában.

A foglalkozásokon megismerkednek a hallgatók az egység-rakományképző eszközökkel és az egység-rakomány képzésének módjával. A gyakorlati foglalkozásokon az egység-rakomány képzésnek és a kézi és gépi erővel történő málházásnak legjobb módszereit sajátíthatják el a résztvevők. A targoncavezetői képzés keretében műszaki-, javítási és karbantartási ismereteket, vezetői gyakorlatot, valamint – sikeres vizsgával – targoncavezetői engedélyt szereznek a hallgatók. A gépjármű technikai szolgálati foglalkozásokon megismerhetik és gyakorolhatják a gépjárművek igénybevitelével, javításával, karbantartásával és kiszolgálásával kapcsolatos teendőket is.

3. foglalkozási hely:

Az *üzemanyag szolgálat gyakorlóhelye*, megtalálhatók itt az üzemanyag tárolására, töltésére, szállítására, mérésére szolgáló eszközök, valamint segédberendezések. Egyik helyiségben a hallgatók megismerhetik a szakszerű üzemanyag tárolást raktári körülmények között. A másik helyiségben a tábori körülmények között használt üzemanyag tároló-, töltő- mérőeszközöket és azok használatát. Egy kisebb helyiség az alapvető üzemanyag minőségi vizsgálatok elvégzésére szolgál. A fedett tárolóban a zászlóalj hadtápnál rendszeresített 25 m³-es üzemanyag utánfutója és az egységek üzemanyag szolgálatánál használt MPG-20 hajtóanyag szivattyú, valamint az URAL és CSEPEL típusú üzemanyag-töltő gépkocsik vannak elhelyezve. A foglalkozásokon a fenti járművek, berendezések, eszközök kezelésének, karbantartásának elsajátítására és gyakorlására van lehetőség. Ennek érdekében normagyakorlatok végrehajtása is szerepel a programban.

4. foglalkozási hely:

Az *élelmezési szolgálat gyakorlóhelye*, itt a hűtő-, kenyér- és vízszállító gépkocsik, 1 m³-es vízszállító utánfutó, mozgó tábori sütőde, az 50, 52 és 69 M mozgókonyha, valamint a 69 M mozgókonyha főzőegység felszerelése, továbbá a víz-, kenyér- és hús szállítására szolgáló kézi eszközök, az egységeknél rendszeresített (vágatási) raktározási felszerelések kerültek elhelyezésre.

A foglalkozásokon a hallgatók egyrészt megismerhetik az élelmezési ellátó raj felszerelését teljes részletességgel, megismerhetik és gyakorolhatják az élelmiszer tárolását, vételezését, a tárolóeszközök javítását, karbantartását. Készség szintjén elsajátítják a mozgókonyhák üzemeltetését, hibaelhárítását, javítását és karbantartását. Tábori körülmények között gyakorolhatják a mozgókonyhák telepítését, üzemeltetéséhez történő előkészítését is.

5. foglalkozási hely:

Az *egészségügyi szolgálat gyakorlóhelye*, itt a zászlóalj és ezred segélyhely új komplett műszer-gyógyszer készletei kerültek elhelyezésre. (Ezen a helyen tételesen megismerhetik az ön- és kölcsönös segélynyújtástól az első orvosi segélynyújtásig terjedően használatos eszközöket, gyógyszereket. Gyakorolhatják a műszerek kezelését, karbantartását és elsajátíthatják a gyógyszerek alkalmazási lehetőségeit.

Lehetőség van a Csepel-344 kötöző gépkocsi, a PDP-2 fertőtlenítő-fürdető-utánfutó és az AKVA vízdesztilláló készülék megismerésére, a berendezésükhöz, előkészítésükhöz, telepítésükhöz és anyaggal történő ellátásukhoz szükséges ismeretek minél magasabb szinten való elsajátítására. Komplex foglalkozások keretében gyakorolhatják az egyes részmozzanatokot a műveleti sorrend elsajátítása útján. A normagyakorlatok a tevékenység egészének tökéletes elsajátítását segíti elő.

6. foglalkozási hely:

Az *elbelyezési szolgálat gyakorlóhelye*, ez asztalos, lakatos munkaasztalokkal és kéziszerszámokkal van felszerelve. A hallgatók az ingatlanfenntartási gyakorló foglalkozásokon megismerkednek és gyakorolhatják az egyszerűbb asztalos, lakatos és festő munkákat, melyekkel a későbbi szolgálati beosztásukban találkozhatnak. Így képesek lehetnek azok elvégzésére, illetve az ilyen jellegű munkák irányítására.

Mindezekből világosan kitűnik, hogy ezen új létesítményünknek a gyakorlati képzés szolgálatába állításával, sikerült megteremteni egy széles körű, összetett kiképzési követelmény megvalósításának objektív feltételét.

A tanintézet vezetése fontosnak tartotta közreadni ezen új kiképzési objektum rendszerbeállításának eddigi tapasztalatait, mely alapján egyértelműen megállapítható, hogy a hadtáp technikai szakgyakorló hely, a hozzáfűzött reményeket beváltotta, igen jól hasznosítható a gyakorlatias oktatás folyamatában.

A foglalkozásokhoz szükséges anyagi eszközök koncentrációja miatt megszűnt a korábbi gyakorlati foglalkozásokra jellemző hosszadalmas, „időrabló” anyagi előkészítés, és ez a gyakorló foglalkozások időkihasználását, hatékonyságát javította.

Több esetben került már levezetésre gyakorlati jellegű, osztályozással egybekötött foglalkozás, szakmai normagyakorlás, egyéni tanulás és eredményes volt a következő nap levezetésre kerülő terepfoglalkozások előkészítése is.

Eddigi tapasztalataink már konkrétan bizonyítják, hogy a tervezett tanórák – az órák korlátozott száma miatt – még netm biztosítják a szükséges mérvű elsajátítást a készség, illetve jártasság szintjén. Ahhoz, hogy a hadtáp tiszthelyettes hallgatók minden vonatkozásban megfeleljenek az elvárásoknak, messzemenően fel kell használni az egyéni tanulás – a tanórán kívüli – a tanulónapok és a napirendben biztosított normagyakorlások adta lehetőségeket is. Ezek maximális, jól szervezett, koordinált kihasználásával válik csak lehetővé a tanintézet elé kitűzött magas szintű követelmény megvalósítása.

A jövőben igyekszünk ezen objektumunkat továbbfejleszteni, folyamatosan korszerűsíteni és mivel az objektum alapvető funkciója a gyakorlatias képzés elősegítése, a felsorolt feladatokat, továbbá a karbantartási és javítási munkákat hallgatóinkkal kívánjuk folyamatosan elvégeztetni.

Tanintézetünk egy másik fontos oktató szakkabinettje, a gépkocsi szimulátor (trenázs) terem, amely szintén a hivatásos hadtáp tiszthelyettes hallgatók gyakorlati képzését segíti elő.

A terem egy gépjármű javító műhely megszüntetése során szabadult fel. A trenázs kialakításakor lehetőség nyílt a szimulátortermen kívül egy kabinet kialakítására is. Az átalakítási munkálatok 1975. évben fejeződtek be, ekkor kapcsolódott be az oktatásba.

A kabinetben a gépjármű vezető képzés alapozása történik. Itt metszetek segítségével a gyakorlatban ismerkedhetnek meg a hallgatók a gépkocsi szerkezeti egységeinek felépítésével. Megtanulhatják azt, hogy a gépkocsi kezelőszerkezetek működtetésével milyen folyamatok játszódnak le a szerkezeti egységekben, megismerhetik, hogy mit, mikor, miért és hogyan kell működtetni a gépkocsik vezetésé során. A kabinetben ismerkedhetnek meg a közúti közlekedés elemi szabályaival is az úgynevezett KRESZ előképzés keretében. A képzés során eredményesen lehet alkalmazni az ATI által kibocsátott KRESZ audióvizuális sorozatot a kapcsolódó 16 mm-es oktatófilmeket. A különböző forgalmi helyzetekben kívánatos helyes döntési készség kialakítását segíti elő a POLIKRESZ II., ami játékosan sajátíttatja el az áthaladási elsőbbség szabályait.

Miután a hallgatók megismerkednek a gépjárművezetés alapszabályaival, ezután kerül sor a gyakorlati képzésre, a gépkocsi szimulátoron. (Típusa AT-70 Csehszlovák gyártmány). A gyakorló berendezésen egyszerre 4 hallgató gyakorolhat. A foglalkozásvezető egy kontroll berendezésen követi a bevezető állásokban folyó tevékenységet, szükség esetén beavatkozhat.

A gyakorlati képzés első felében a különböző kezelőszervek helyes használatának elsajátítása történik. Például motorindítás, elindulás, sebességváltás folyamatának gyakorlása. A későbbiek során árnyékvetítő által kivetített útszakaszon gyakorolhatnak, amikor a menet közbeni vezetési fogásokat lehet elsajátítani. A kivetített útszakaszok bonyolultsága, a felkészültség arányában fokozható. Amikor a gépkocsi irányításában a kezdeti nehézségeken túljutnak a hallgatók, lehetőség van szlalon menet- és tolatások gyakorlására is. A gyakorlati képzést 16 mm-es mozgófilmről vetített országúti vezetés zárja. Ezután a hallgatók az MHSZ gépjárművezetői tanfolyamára kerülnek beiskolázásra.

Az MHSZ elméleti és gyakorlati oktatói szerint a hallgatók könnyebben sajátítják el az elméleti anyagot, illetve a vezetés során nagy könnyebbséget jelent a gyakorlati oktatónak a hallgatók vezetés-technikai alapismerete.

Az előképzés bevezetésével az elmúlt évek során, ahogy az oktatói állomány megismerte a berendezés biztosította lehetőségeket, a jogosítványt szerzett hallgatók százalékos aránya évről-évre magasabb.

A leirtakkal az volt a célunk, hogy tevékenységünket, e téren eddig elért eredményeinket, gondjainkat bemutassuk és gondolatokat ébresszünk, – ezáltal segítséget nyújtsunk – hasonló, oktatást megkönnyítő objektumok (eszközök) létrehozása (kialakításán) fáradozó szervezeteknek, személyeknek.